

356a)

**ЗАКОН
О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ,
ЗАШТИТИ ЦИВИЛНИХ ЖРТАВА
РАТА И ЗАШТИТИ ПОРОДИЦА
СА ДЈЕЦОМ
(ПРЕЧИШЋЕНИ ТЕКСТ)**

I - ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ**Члан 1.**

Овим Законом, у складу са Законом о основама социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породица са дјеци (»Службене новине Федерације БиХ«, број: 36/99, 54/04 и 39/06 – у даљем тексту: Федерални закон), на подручју Босанско-подрињског кантона Горажде (у даљем тексту: Кантон), ближе се уређује:

- социјална заштита грађана и њихових породица, корисници права из социјалне заштите и основна права из социјалне заштите;
- услови и поступак стицања права из социјалне заштите, као и износи новчаних и других давања;
- оснивање и рад установа социјалне заштите;
- поступак оснивања инвалидских удружења;
- услови, начин и поступак остваривања права цивилних жртава рата и чланова њихових породица;
- услови, начин и поступак, органи и финансирање права породица са дјеци;
- финансирање и друга питања од значаја за остваривања права из социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породи-

ца са дјеци.

Члан 2.

Дјелатност социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породица са дјеци је од интереса за Кантон.

II - СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА**1. Појам социјалне заштите****Члан 3.**

Социјална заштита у смислу овог Закона, је организирана дјелатност у Кантону, усмјерена на осигурујање социјалне сигурности њених грађана и њихових породица у стању социјалне потребе.

Социјалном потребом, у смислу става 1. овог члана, сматра се трајно или привремено стање у којем се налази грађанин или породица, проузроковано ратним догађајима, елементарним несрећама, општом економском кризом, психофизичким стањем појединача или других разлога, који се не могу отклонити без помоћи другог лица.

2. Корисници социјалне заштите**Члан 4.**

Корисници социјалне заштите, у смислу овог и Федералног закона, су лица која се налазе у стању социјалне потребе и то:

- 1) дјеца без родитељског старања,
- 2) одгојно запечатена дјеца,
- 3) одгојно запуштена дјеца,
- 4) дјеца чији је резултат ометен породичним притискама,

- 5) лица са инвалидитетом и лица ометена у физичком или психичком развоју,
- 6) материјално ћеосигурана и за рад неспособна лица,
- 7) стара лица без породичног стања,
- 8) лица са друштвено негативним понашањем,
- 9) лица и породице у стању социјалне потребе којима је усљед посебних околности потребан одговарајући облик социјалне заштите.

3. Права из социјалне заштите

Члан 5.

Права из социјалне заштите, у смислу овог и Федералног закона, су:

- 1) новчана и друга материјална помоћ,
- 2) оспособљавање за живот и рад,
- 3) смјештај у другу породицу,
- 4) смјештај у установе социјалне заштите,
- 5) услуге социјалног и другог стручног рада,
- 6) кућна њега и помоћ у кући.

4. Услови и поступак стицања права на новчану и другу материјалну помоћ

Члан 6.

Новчана и друга материјална помоћ састоји се од:

- 1) сталне новчане помоћи,
- 2) новчане накнаде за помоћ и његу од стране другог лица,
- 3) друге материјалне помоћи.

Члан 7.

Право на сталну и другу мате-

ријалну помоћ имају лица и породице на начин и под условима утврђеним овим и Федералним законом.

Право на помоћ из става 1. овог члана остварују лице и породица који имају пребивалиште, односно боравиште на подручју Кантоне.

Члан 8.

Основ за утврђивање новчаних и других материјалних помоћи је просјечна исплаћена нето плата запослених у Кантону остварена у претходној календарској години (у даљем тексту: просјечна плата у Кантону).

Просјечна плата у Кантону утврђује се на основу статистичких података објављених у Годишњем билтену Завода за статистику Федерације Босне и Херцеговине.

Износ новчаних и других материјалних давања по овом Закону усклађују се најмање једанпут годишње наредбом кантоналног министарства у складу са кретањем просјечне плате у Кантону према објављеним подацима Завода за статистику Федерације БиХ.

Члан 9.

Неспособним за рад, односно спријеченим у остваривању права на рад у смислу овог Закона сматрају се лица предвиђена чланом 23. Федералног закона.

Члан 10.

Налаз и мишљење о неспособности за самосталан рад и привређивање лица из члана 23. тачка 1. Федералног закона у првом и другом сте-

пену даје стручна институција или стручна комисија са којом кантонално министарство закључи уговор.

Стручну комисију чине здравствени и нездравствени кадрови који су оспособљени за давање мишљења и оцјене о способностима, туђој њези и помоћи, односно који имају дуже искуство у оценама способности дјеце и одраслих, на приједлог Кантоналног центра за социјални рад.

Најава и мишљење о способности и разврставању дјеце ометене у физичком или психичком развоју даје у првом степену стручна комисија за оцјењивање способности и разврставање дјеце ометене у физичком или психичком развоју коју образује надлежни орган општине, односно Центар за социјални рад, а у другом степену стручна комисија коју образује Кантонално министарство за социјалну политику, здравство, расељена лица и избеглице (у даљем тексту: Кантонално министарство).

4.1. Стална новчана помоћ

Члан 11.

Право на сталну новчану помоћ остварују лица и породице на начин и под условима прописаним овим и Федералним законом.

Корисницима сталне новчане помоћи, новчане накнаде за његу и помоћ од стране другог лица и других материјалних помоћи, као и лицима која су остварила право из члана 18.б. Федералног закона обезбеђује се право на здравствену заштиту уколико то право не могу остварити по неком другом основу.

Члан 12.

Износ најнижег примања домаћинства који се сматра довољним за издржавање зависно од броја чланова домаћинства утврђује се у проценту од:

1. 25 % од просјечне плате у Кантону за једночлано домаћинство;
2. 30 % од просјечне плате у Кантону за двочлано домаћинство;
3. 35 % од просјечне плате у Кантону за тројчлано домаћинство;
4. 40 % од просјечне плате у Кантону за четверочлано и вишечлано домаћинство.

Уколико домаћинство има лице са инвалидитетом или лице са тројним сметњама у физичком или психичком развоју, износ најнижег примања домаћинства који се сматра довољним за издржавање, зависно од броја чланова домаћинства, утврђује се у проценту од:

1. 30 % од просјечне плате у Кантону за једночлано домаћинство;
2. 35 % од просјечне плате у Кантону за двочлано домаћинство;
3. 40 % од просјечне плате у Кантону за тројчлано домаћинство;
4. 45 % од просјечне плате у Кантону за четверочлано и вишечлано домаћинство.

Члан 13.

Стална новчана помоћ утврђује се у мјесечном износу у висини разлике свих прихода чланова домаћинства и износа најнижег примања домаћинства који се сматра довољним за издржавање у смислу члана 12. овог Закона.

Изуузетно, уколико су један или више чланова домаћинства лица са инвалидитетом, а нису остварили право на новчану накнаду за његу и помоћ од стране другог лица, стална новчана помоћ утврђује се у висини од 10% од просјечне плате у Кантону.

Члан 14.

Укупан приход домаћинства чине приходи које чланови домаћинства остварују по основу:

1. плата и других примања из радног односа,
2. старосне, инвалидске и породичне пензије,
3. пољопривредне дјелатности,
4. примања по прописима борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних жртава рата,
5. прихода остварених по основу имовинског права,
6. прихода остварених по основу привредне, услужне и друге дјелатности,
7. допунског рада.

Приходом од пољопривредне дјелатности у смислу тачке 3. претходног става сматра се катастарски приход из претходне године који се дјели на 12 мјесеци са бројем чланова домаћинства.

Приходом оствареним по основу имовинског права у смислу тачке 5. члана 14. овог Закона, сматра се приход остварен продајом имовине, давањем имовине у закуп или најам.

Приходом у смислу става 1. овог члана не сматра се: новчана накнада за помоћ и његу од стране другог лица, додatak на дјецу, награде, отпремнине, алиментације, стипендije и једнократне помоћи.

Члан 15.

Обавеза издржавања између чланова породице и сродника утврђује се и примјењује у складу са одредбама Породичног закона.

Сматра се да члан породице, односно сродник није у могућности, у смислу члана 22. Федералног закона, издржавати члана породице са којим не живи у заједничком домаћинству, ако му приходи, укључујући и члана породице којег је обавезан издржавати, не прелазе износ од 35 % просјечне плате у Кантону.

Члан 15a.

Право на сталну новчану помоћ не могу остварити домаћинства у којима је један од чланова власник предузећа или самосталне радње или има регистрирану допунску дјелатност, односно домаћинства у којима су један или више чланова власници или посједници аутомобила, осим ако су у питању лица са инвалидитетом која по прописима из области пореске и царинске политике могу увести или на домаћем тржишту купити моторно возило као ортопедско или друго помагало.

4.2. Новчана накнада за помоћ и његу од стране другог лица

Члан 16.

Право на новчану накнаду за помоћ и његу од стране другог лица имају стари и немоћна лица која имају више од 60 година живота и којима је због трајних промјена у здравственом стању пријеко потребна помоћ и њега од стране другог лица за задовољавање њихових основних жи-

вотних потреба, ако то право не могу остварити по неком другом основу.

Члан 17.

Потребу за његом и помоћи од стране другог лица за одрасла лица утврђује стручна институција илис комисија из члана 10. став 1. и став 2. овог Закона.

Члан 18.

Новчану накнаду за помоћ и његу од стране другог лица у смислу члана 16. овог Закона остварују лица под условом да им приходи по члану домаћинства мјесечно не прелазе 35% од просјечне плате у Кантону.

Члан 19.

Лица са инвалидитетом и лица ометена у физичком и психичком развоју у смислу члана 12. став 1. тачка 5, односно члана 14. Федералног закона, остварују основна права лица са инвалидитетом у складу са чланом 18.а. до 18.ф. Федералног закона.

Члан 20.

Новчана накнада за његу и помоћ износи:

- за лица из члана 18. овог Закона 15 % од просјечне плате у Кантону;
- за лица код којих постоји потреба помоћи и његом другог лица ван стана износи 20 % од просјечне плате у Кантону;
- за лица код којих постоји потреба помоћи и његом другог лица у стану износи 25% од просјечне плате у Кантону.

Члан 20.а.

За лица која у складу са чланом 18.а. став 1. алинеја 2. Федералног закона, остваре право на додатак за његу и помоћ од другог лица, престаје право на новчану накнаду за помоћ и његу од стране другог лица признато у складу са овим Законом.

Рјешење о признавању права на додатак за његу и помоћ од другог лица и рјешење о престанку права на новчану накнаду за помоћ и његу од стране другог лица, у поступку проведеном по службеној дужности, доноси надлежни центар за социјални рад.

Министарство за социјалну политику, здравство, расељена лица и избеглице у другостепеном управном поступку рјешава по жалбама на рјешења о престанку права на новчану накнаду за помоћ и његу од стране другог лица.

Члан 20.б.

У предметима који се налазе у другостепеном управном поступку и у поступку управног спора, а односе се на остваривање права на новчану накнаду за помоћ и његу од стране другог лица, по окончању ових поступака, поступиће се у складу са чланом 20.а. овог Закона.

4.3. Друге материјалне помоћи

Члан 21.

Друга материјална помоћ, у смислу овог Закона, је привремена, једнократна и друга новчана помоћ или натурално давање материјално

неосигураним лицима или породицама које се нађу у стању социјалне потребе услед тешкоћа изазваних околностима из члана 18. Федералног закона и уколико испуњавају услове утврђене чланом 22. тачка 2. и 3. Федералног закона.

Члан 22.

Једнократна новчана помоћ износи 25 % од просјечне плате у Кантону. Право на једнократну новчану помоћ исти корисник може остварити највише три пута у току календарске године.

Члан 23.

Породица корисника сталне новчане помоћи има право на новчану помоћ за потребе сношења дијела трошкова ценазе – сахране корисника сталне новчане помоћи.

Изузетно, уколико корисник сталне новчане помоћи нема ближих сродника који имају обавезу издржавања, новчану помоћ за сношење трошкова ценазе – сахране корисника сталне новчане помоћи, у цијелости се финансира из општинског буџета.

Висину помоћи из претходног става, као и начин реализације прописује Општинско вијеће.

Члан 23.а.

Домаћинства која су остварила право на сталну новчану помоћ имају право на новчани додатак на име суфинансирања дијела трошкова комуналних услуга (у даљем тексту: новчани додатак).

Висину новчаног додатка из претходног става, као и услове, нач-

ин и поступак остваривања права утврђује Општинско вијеће, у складу са финансијским могућностима.

Члан 24.

Натурално давање додјељује се лицу уколико постоји бојазан да би се новчана средства ненамјенски утрошила, а додјељује се кориснику у висини једнократне новчане помоћи о чему одгучује Центар за социјални рад, односно надлежна општинска служба.

5. Услови за стицање права на оспособљавање за живот и рад

Члан 25.

Право на оспособљавање за живот и рад остварују дјеца ометена у психо - физичком развоју и одрасла лица са умањеним психо - физичким способностима на начин и под условима утврђеним овим и Федералним законом.

Члан 26.

Утврђивање постојања основа за остваривање права на оспособљавање за живот и рад врши стручна комисија из члана 10. став 2. овог Закона.

Поступак за утврђивање чињеница из става 1. овог члана, начин рада Стручне комисије, начин остваривања сарадње са другим учесницима у поступку оцењивања радне способности, медицинска и друга документација потребна за оцењивање радне способности, садржај налаза, оцјене и мишљења, обрасци који се употребљавају и друга питања од зн-

ачаја, за остваривање ових права регулисаће се посебним правилником који доноси министар кантоналног министарства.

Члан 27.

Лице које се ради оспособљавања за живот и рад упућује изван мјеста пребивалишта има право на покриће трошкова смјештја, прехране и превоза, уколико му то његова породица не може осигурати.

Трошкове из става 1. овог члана сноси Центар за социјални рад.

Члан 28.

У трошковима оспособљавања за живот и рад учествују родитељи, усвојиоци, старатељи и сродници уколико им мјесечни приходи по члану домаћинства прелазе 35 % од просјечне плате у Кантону.

Лица из претходног става учествују у сношењу дијела трошкова смјештја, прехране и превоза лица које се оспособљава, у износу од 70 % од прихода који отпада на лице које се оспособљава на живот и рад.

Члан 29.

Дјеци и одраслим лицима из члана 25. овог Закона, која су оспособљена за живот и рад, припада право на новчану накнаду за вријеме чекања на запослење. Новчана накнада за вријеме чекања на запослење утврђује се у висини 30% од просјечне плате у Кантону.

Право на новчану накнаду за вријеме чекања на запослење кориснику престаје:

- ако се запосли,
- ако одбије посао за који је оспособљен.

Средства за новчану накнаду за вријеме чекања на запослење обезбиђеју се из буџета Кантона, а исплаћују путем Центра за социјални рад.

6. Смјештај у другу породицу

Члан 30.

Смјештај у другу породицу могу остварити дјеца и одрасла лица на начин и под условима утврђеним овим и Федералним законом.

Немогућност родитеља да издржавају своју дјецу не може бити искључиви и довољан разлог за смјештај дјетета у другу породицу.

Члан 31.

О смјештју дјеце или одраслих лица у другу породицу, као и о престанку смјештја, одлучује Центар за социјални рад, односно надлежна општинска служба на чијем подручју дјете или одрасло лице има пребивалиште, на начин утврђен овим и Федералним законом.

Надлежни орган из претходног става дужан је, прије доношења рјешења, затражити сагласност Кантоналног министарства.

Члан 32.

О смјештју дјеце или одраслих лица у другу породицу Центар за социјални рад, односно надлежна општинска служба доноси рјешење.

Рјешење треба да садржи:

- име и презиме брачних другова код којих се дијете смјештај, као и њихову адресу,
- почетак и по потреби трајање смјештаја,
- обавезе породице у погледу одгоја, школовања смјештаја, прехране и других питања зависно од тога да ли се ради о дјетету или одраслом лицу,
- висину и начин плаћања накнаде за смјештај,
- вријеме и начин обавјештавања органа из става 1. овог члана о свим околностима које су од значаја за развој дјетета, одгој и школовање и околностима од значаја за живот и развој смјештеног лица,
- отказни рок.

Члан 33.

Смјештај у другу породицу престаје:

- споразумом уговорних страна,
- истеком уговора,
- раскидом уговора,
- пунолјетством дјетета,
- усвојењем дјетета,
- смрћу лица које је закључило уговор,
- смрћу лица на смјештају.

Изузетно се смјештај у другу породицу може продужити и након пунолјетства дјетета, до завршетка редовног школовања, а најкасније до навршене 27. године живота, уколико стручни тим Центра за социјални рад сматра такво продужење оправданим. О продужетку смјештаја Центар за социјални рад доноси посебно рјешење и склапа уговор.

Члан 34.

Хранитељ има право на накнаду за смјештај.

Висина накнаде из претходног става износи:

- 45% од просјечне плате у Кантону, за смјештај дјеце и одраслих лица;
- 55% од просјечне плате у Кантону за смјештај дјеце и одраслих лица са психофизичким поремећајима и сметњама.

Члан 35.

На основу рјешења о одређивању смјештаја у другу породицу, орган из члана 31. овог Закона закључује писмени уговор о смјештају са хранитељем.

Уговором из става 1. овог члана уређују се међусобни односи између органа из члана 31. овог Закона и хранитеља, а нарочито: услови и рок отказивања уговора, висина, начин исплате накнаде за смјештај лица, обvezник исплате накнаде, као и друга питања.

Члан 36.

Трошкове смјештаја у другу породицу сноси лице које се смјешта у другу породицу, родитељ, усвојитељ, старатељ или сродник који је дужан да издржава то лице, или друго правно или физичко лице које је преузело обавезу сношења трошкова смјештаја.

Трошкове смјештаја сноси или у њиховом сношењу учествује лице које се смјешта, родитељи, усвојиоци, старатељи или сродници који су сходно закону дужни издржавати то лице, уколико им мјесечни приходи по члану домаћинства прелазе 35 % просјечне плате у Кантону.

Уколико средства из става 2. овог члана нису довољна за измирење трошкова смјештаја, разлику до пуног износа цијене смјештаја сноси орган из члана 31. овог Закона.

Уколико лица из претходног става не располажу средствима, трошкове ће у цијелosti сносити орган из члана 31. овог Закона.

7. Смјештај у установу социјалне заштите

Члан 37.

Право на смјештај у установу социјалне заштите могу остварити дјеца, одрасла лица и стара лица на начин и под условима предвиђеним овим и Федералним законом.

Члан 38.

Трошкове смјештаја у установу сносе или у њиховом сношењу учествују физичка и правна лица на начин утврђен чланом 36. овог Закона.

Члан 39.

О смјештају у установу социјалне заштите одлучује Центар за социјални рад, односно надлежна Општинска служба на начин утврђен овим и Федералним законом.

У случајевима када ће се смјештај из става 1. овог члана дјелимично или у потпуности финансирати из буџета Кантоне, надлежни орган из става 1. овог члана је дужан прије доношења рјешења о упућивању лица у социјалну установу, затражити сагласност Кантоналног министарства. Након прибављања сагласности надлежни орган може донијети рје-

шење о упућивању лица у социјалну установу.

Члан 40.

Надлежни Центар за социјални рад, односно општинска служба и физичка лица из члана 38. овог Закона, уговорно уређују међусобне односе, а у вези са ставом 2. члана 36. овог Закона.

Средства од учешћа физичких лица у сношењу дијела трошкова смјештаја у социјалној установи, уплаћују се на рачун буџета Кантоне и приход су буџета Кантоне.

Члан 41.

Ако се ради о кориснику пензије смјештеном у социјалну установу који нема обавезе издржавања чланова ужег породичног домаћинства, средства пензије се уплаћују на рачун установе у коју је лице смјештено.

Лицу из претходног става, као и осталим лицима смјештеним у установу социјалне заштите даје се мјесечно у новцу на име личних потреба 10% од цијене трошкова смјештаја.

Члан 42.

У случају извршења смјештаја у социјалну установу лица које нема чланове породице, ни сродника који је дужан издржавати, односно који су њега дужни издржавати, извршиће се попис његове покретне и непокретне имовине, која ће се потом предати на управљање и кориштење надлежном органу из члана 40. став 1. овог Закона.

Лице које се смјешта и орган из претходног става уговорно регул шу односе из претходног става.

8. Услуге социјалног и другог стручног рада

Члан 43.

Право на услуге социјалног и другог стручног рада могу остварити појединци, породице и друштвене групе у складу са чланом 46. Федералног закона.

9. Кућна њега и помоћ у кући

Члан 44.

Право на кућну његу и помоћ у кући могу остварити лица на начин утврђен овим и Федералним законом.

Право из става 1. овог члана обезбеђује се путем надлежног Центра за социјални рад, односно општинске службе, а на основу ангажовања и сарадње са хуманитарним организацијама, удружењима грађана, вјерским заједницама и организацијама које оне оснивају, страним физичким или правним лицима.

10. Права из социјалне заштите која прописују општине

Члан 45.

Прописом општине може се проширити круг корисника и права из социјалне заштите утврђених овим Законом, у складу са програмима развоја социјалне заштите, специфичним приликама и потребама, а сходно могућностима општине.

11. Оснивање и рад установа социјалне заштите

Члан 46.

Установа социјалне заштите може се основати ако су, поред општих услова прописаних за оснивање установа, испуњени и следећи услови:

- да постоји трајна потреба за обављање одређене дјелатности социјалне заштите,
- да су утврђени основни задаци, дужорочни циљеви, план и програм рада установе,
- да је осигуран одговарајући простор и опрема за успешан рад установе,
- да су осигурани потребни стручни и други радници,
- да је утврђено финансирање и материјална средства потребна за рад установе.

Члан 47.

Установу, изузев Центра за социјални рад, може основати: грађанин, правно лице, хуманитарна организација или вјерска заједница, страни држављанин или страна хуманитарна организација под условима утврђеним овим Законом и Законом о установама.

Преношење јавних овлаштења из социјалне заштите на установе које не оснива Кантон или општина може се извршити законом или на закону заснованој одлуци Општинског вijeћа.

Члан 48.

Кантонално министарство до-

носи рјешење о испуњавању услова за почетак обављања дјелатности установе.

Члан 49.

Када утврди да установа не испуњава законом прописане услове за обављање дјелатности, Кантонално министарство ће одредити рок у коме је установа дужна отклонити недостатке.

Члан 50.

Установа престаје са радом у случајевима утврђеним Законом о установама.

Члан 51.

Скупштина Кантона у складу са законом може основати Кантонални Центар за социјални рад.

11.1. Центар за социјални рад

Члан 52.

Центар за социјалини рад оснива се ради обављања послова непосредне социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породица са дјецима утврђених овим и Федералним законом, као и ради обављања других послова утврђених законом, другим прописима и општим актима.

Центар за социјални рад може се основати ако испуњава услове прописане законом и има намање четири радника са завршеним факултетом или вишом школом, VII или VI степен стручне спреме, и то: социјални радник, психолог, педагог (пе-

дагог-психолог) и правник.

Члан 53.

Центар за социјални рад непосредно обавља следеће послове и то:

- прати и проучава проблеме из социјалне заштите;
- открива узроке и стање социјалне потребе;
- подстиче и организује активности од превентивног значаја из области социјалне заштите;
- примјењује и проводи облике социјалне заштите;
- непосредно пружа услуге социјалног рада;
- рјешава у првом степену захтјеве за остваривање права у оквиру надлежности;
- обавља послове из области породичне заштите, заштите цивилних жртава рата, заштите породица са дјецима, заштите одгојно занемарене дјеце, те учествује у извршењу одгојних мјера и мјера заштитног надзора;
- обавља послове и има овлаштења органа старатељства утврђена Породичним законом, другим законима и прописима;
- обавља савјетодавни и савјетовалишни социјални рад;
- сарађује са грађанима, мјесним заједницама, друштвеним и радним органима и организацијама, удружењима грађана, правосудним органима и другим органима који могу допринијети унапређењу квалитета социјалног рада и социјалне заштите;
- води прописану евиденцију и прикупља документацију о корисници-

има социјалне заштите, облицима и услугама социјалне заштите, корисницима цивилних жртава рата и заштите породица са дјецима и доставља податке Кантоналном министарству.

Члан 54.

Центар за социјални рад оснива се за подручје општине, а може се основати и за подручје Кантона.

Центар за социјални рад за подручје општине оснива општинско вијеће, а за подручје Кантона Скупштина Кантона.

Центар за социјални рад основан за подручје Кантона може организовати рад по организационим јединицама у свакој општини за коју је основан и обезбиједити стручни тимски рад.

Члан 55.

Актом о оснивању Центра за социјални рад утврђују се међусобна права, обавезе и одговорности оснивача и Центра за социјални рад.

Члан 56.

Центар за социјални рад је јавна установа у државној својини, а на оснивање, регистрацију, дјелатност, престанак рада и друга питања примјењују се прописи о установама, ако овим Законом није другачије одређено.

Центар за социјални рад има својство правног лица.

Члан 57.

Директора Центра за социјал-

ни рад именује управни одбор на основу проведеног конкурса уз претходно прибављену сагласност Министра кантоналног министарства и уз сагласност оснивача.

Министар даје сагласност и на Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији Центра за социјални рад.

Члан 58.

Центар за социјални рад може да обавља и дјелатност дисциплинског центра за васпитно запуштену дјецу, прихватне станице за дјецу, дијагностичко-опсервационог центра за васпитно занемарену и запуштену дјецу, прихватилиште за одрасла лица, центра за пружање његе и помоћи у кући и друге дјелатности уколико на подручју за које је Центар основан не постоји установа за обављање техничких дјелатности.

11.2. Дом за дјецу без родитељског старања

Члан 59.

Дом за дјецу без родитељског старања (у даљем тексту: Дом за дјецу), пружа услуге јелокупног збрињавања, одgoја, школовања, васпитања, здравствене заштите дјече без родитељског старања и дјече чији је развој ометен породичним приликама.

Дом за дјецу прима на смјештај и заштиту дјечу из става 1.овог члана од 0 до 18 година, а изузетно изнад 18 година уколико је потребно дјетету обезбиједити довршетак средњег образовања, а на приједлог Центра за социјални рад, односно Општинске службе.

Дом за дјецу дужан је пружити организовану и индивидуалну стручну помоћ за успјешно савлађивање програма, васпитања и образовања штићеника.

Дом за дјецу може користити услуге дјечијих вртића, у циљу боље социјализације својих штићеника.

Члан 60.

У оквиру свог рада, Дом за дјецу може, уз претходну сагласност Кантоналног министарства, организовати прихватилиште за труднице и самохране мајке са дјецом до 6 мјесеци старости, као и Центар за дневни боравак дјече ометене у физичком или психичком развоју, у складу са правилима Дома за дјецу.

10.5. Дом за заштиту одраслих и старих лица

Члан 61.

Дом за заштиту одраслих и старих лица (у даљем тексту: Дом) пружа услуге организованог смјештая, прехране, здравствене заштите, помоћи и његе, одмора и рекреације одраслих и старих лица.

Члан 62.

У оквиру свог рада Дом може, уз претходну сагласност Кантоналног министарства, организовати центар за полуудневни, односно, цјелодневни боравак штићеника, службу кућне његе и помоћи у кући, савјетовалиште за стара лица и прихватилиште за одрасла лица.

Члан 63.

Центар за дневни боравак ст-

арих и изнемоглих лица пружа услуге полуудневног, односно цјелодневног боравка, исхрану, организовани одмор и рекреацију, стручну помоћ, културно - забавни живот, одржавање личне хигијене и друге услуге у складу са Правилима Дома.

Члан 64.

Служба кућне његе и помоћи у кући пружа хронично обольелим или изнемоглим старим лицима основну здравствену помоћ, одржавање личне хигијене и хигијене стана, обављање кућних и других неопходних послова, припремање хране и друге послове у складу са Правилима Дома.

Члан 65.

Савјетовалиште за стара лица штићеницима смјештеним у Дому, као и осталим старим лицима са подручја Кантона, путем индивидуалног и групног третмана врши услуге у складу са Правилима Дома.

Члан 66.

Прихватилиште за одрасла и стара лица врши: прихват, привремени смјештај и исхрану те упућивање у место пребивалишта, у властиту породицу или у установу социјалне заштите у коју је смјештено лице.

Организационе јединице у саставу установа из члана 62. овог Закона могу се организовати као посебне установе социјалне заштите, уколико се укаже оправдана потреба за њима на нивоу Кантона или Општине.

Члан 67.

У складу са чланом 47. овог и

чланом 48. Федералног закона могу се оснивати и друге установе социјалне заштите и то:

1. установа за социјално – здравствено збрињавање инвалидних и других лица;
2. установа за дневни боравак корисника социјалне заштите и
3. друге установе зависно од потреба и могућности Кантона и општине.

11.4. Организација рада установа

Члан 68.

Установе социјалне заштите дужне су својим актом утврдити организацију и систематизацију рада, распореда рада у установи, начин пријема и отпушта корисника, као и норме стручног кадра у односу на број штабићеника и друга питања организовања рада у складу са Законом о установама и прописаним нормативима.

11.5. Надзор над стручним радом установа социјалне заштите

Члан 69.

Надзор над стручним радом установа социјалне заштите има за циљ унапређивање стручног рада, инструктаже и правовремено указивање на неправилности и пропусте у стручном раду, ради предузимања одговарајућих мјера потребних за спречавање или отклањање штетних последица (у даљем тексту: надзор).

Члан 70.

Надзор се обавља на основу програма који утврђује Кантонално министарство.

Програмом из претходног става обезбеђује се стални надзор.

Члан 71.

Надзор врше службеници са посебним овлаштењима.

Службеник са посебним овлаштењима може бити лице које има високу стручну спрему, VII степен стручне спреме и најмање 5 година радног искуства у струци.

Листу службеника са посебним овлаштењима утврђује Кантонално министарство.

Члан 72.

Установа социјалне заштите дужна је да службенику са посебним овлаштењима омогући обављање надзора у складу са Законом.

Члан 73.

Надзор се спроводи непосредним увидом у начин обављања дјелатности са становишта примјене Закона, других прописа и општих аката, у организацију рада, објекте, просторије и опрему установа социјалне заштите.

Члан 74.

Након обављеног надзора подноси се извјештај Кантоналном министарству у року од 8 дана након извршеног надзора.

Извјештај из претходног става обавезно садржи:

1. приказ утврђеног стања,
2. приједлог мјера и рокове за отклањање недостатака,

3. приједлог других мјера које службеник са посебним овлаштењима сматра неопходним.

Члан 75.

Кантонално министарство дужно је да размотри извјештај и утврди мјере за отклањање недостатака и рокове за њихово извршење, те да о томе обавјести установу социјалне заштите у којој је надзор извршен.

Установа је дужна отклонити утврђене недостатке у складу са роковима из претходног става, а најкасније 30 дана од дана пријема обавјештења.

Члан 76.

Уколико установа не отклони недостатке у наведеним роковима, Кантонално министарство ће предузети мјере у складу са Законом о установама.

Члан 77.

Установа социјалне заштите организира и спроводи надзор над стручним радом својих радника који обављају послове социјалне заштите.

Организирање и спровођење надзора из претходног става врши се на начин утврђен општим актом установе социјалне заштите.

12. Инвалидска удружења

Члан 78.

У циљу остваривања бољег положаја и заштите лица са инвалидитетом и задовољавања њихових потреба, овисно од врсте и степена инв-

алидности, могу се основати инвалидска удружења, као удружења грађана (у даљем тексту: инвалидска удружења).

Инвалидска удружења оснивају, у складу са федералним прописом о удрживању грађана, лица са инвалидитетом сама или, ако то није могуће због степена инвалидности, родитељи тих лица, наставно и друго особље у установама специјалног образовања и други грађани.

У утврђивању политike за остваривање програма социјалне заштите, Кантон остварује сарадњу са инвалидским удружењима.

III – ЗАШТИТА ЦИВИЛНИХ ЖРТАВА РАТА

1. Појам цивилне жртве рата

Члан 79.

Појам, односно статус цивилне жртве рата утврђен је чланом 54. Федералног закона.

Члан 80.

Ради остваривања права утврђених овим и Федералним законом инвалиди се разврставају према утврђеном проценту тјелесног оштећења у шест група утврђених чланом 56. Федералног закона.

2. Права цивилних жртава рата

Члан 81.

Цивилне жртве рата, по овом и Федералном закону, имају сљедећа права:

1. личну инвалиднину или мјесечно лично новчано примање,
2. додатак за његу и помоћ од стране другог лица,
3. ортопедски додатак,
4. породичну инвалиднину,
5. помоћ у трошковима лијечења и набавци ортопедских помагала,
6. оспособљавање за рад (професионална рехабилитација, преквалификација и доквалификација),
7. приоритетно запошљавање,
8. приоритетно стамбено збрињавање,
9. психолошку помоћ и правну помоћ.

Права из става 1. тачке 1, 2, 3. и 4. овог члана остварују се под условима, на начин и по поступку утврђеним Федералним законом.

Права из става 1. тачке 5, 6, 7, 8. и 9. овог члана остварују се под условима, на начин и по поступку утврђеним овим Законом.

Здравствена заштита и услови за стицање права цивилних жртава рата

Члан 82.

Цивилне жртве рата и чланови породице цивилне жртве рата који су остварили право на породичну инвалиднину имају право на здравствену заштиту под условом да статус осигураних лица нису могли остварити ни по којем другом основу у складу са прописима о здравственом осигурању.

Помоћ у трошковима лијечења и набавци ортопедских помагала

Члан 83.

Право на помоћ у обезбеђењу

трошкова лијечења остварују цивилне жртве рата у изузетним околностима.

Изузетним околностима сматрају се околности у којима је живот цивилне жртве рата доведен у питање.

Потребу за обезбеђењем трошкова лијечења утврђује орган из члана 10. став 1. овог Закона. Помоћ из претходног става утврђује се у висини једне половине просјечне плате у Кантону.

Члан 84.

Право на помоћ у набавци ортопедских помагала остварују цивилне жртве рата под условима и на начин утврђен прописима из области здравствене заштите.

Потребу за набавком ортопедских помагала утврђује орган из члана 10. став 1. овог Закона.

**Оспособљавање за рад
(професионална рехабилитација,
преквалификација и
доквалификације)**

Члан 85.

Право на оспособљавање за рад (професионална рехабилитација, преквалификација и доквалификација) имају цивилне жртве рата под условима и на начин предвиђен прописима о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица.

Приоритетно запошљавање

Члан 86.

Право на приоритетно запо-

шљавање остварују цивилне жртве рата под условима и на начин предвиђен прописима о посредовању у запошљавању и социјалној сигурности незапослених лица.

Члан 87.

Оштећење организма цивилне жртве рата, право на додатак за његу и помоћ од стране другог лица, права на ортопедски додатак, као и неспособност за привређивање, утврђује се на основу налаза и мишљења надлежне лекарске комисије одређене чланом 80. Федералног закона.

IV - ЗАШТИТА ПОРОДИЦА СА ДЈЕЦОМ

1. Појам и циљ института заштите породица са дјецом

Члан 88.

Заштита породица са дјецом у смислу овог Закона је обезбеђење породице кроз материјална и друга давања ради помагања у подизању, одгоју и збрињавању дјече, као и њиховом оспособљавању за самосталан живот и рад, у најбољем интересу дјетета.

Члан 89.

Заштита породице са дјецом има за циљ:

- да се обезбиједе свој дјеци приближно једнаки услови за здрав и правилан тјелесни, интелектуални и емоционални развој у породици;
- помоћ у остваривању њене репродуктивне улоге, њези, подизању, одгоју и заштити дјече и побољшању

квалитета живота породице,

- развијање хуманих односа у складу са начелима грађанског морала и солидарности.

Члан 90.

Дјетету без оба или једног родитеља, породици која има дијете ометено у физичком или психичком развоју, породице у којој су оба или један родитељ инвалиди, дјеца чији се један од родитеља сматра несталим, дјеци оболјелој од шећерне болести, карцинома, леукемије, ТБЦ и целијакије, дјеци цивилним жртвама рата са најмање 60% тјелесног оштећења, дјеци корисника основне новчане помоћи обезбеђују се повољнији услови у стицању права и виши износ материјалних и других давања утврђених овим Законом.

2. Основна права породице са дјецом

Члан 91.

Основна права која, у смислу овог и Федералног закона, остварују породице са дјецом су:

1. додатак на дјецу;
2. накнада уместо плате жени – мајци у радном односу, за вријеме док одсуствује с послом ради трудноће, порођаја и његе дјетета;
3. новчана помоћ за вријеме трудноће и порођаја жене – мајке која није у радном односу;
4. једнократна помоћ за опрему новорођеног дјетета;
5. помоћ у прехрани дјетета до шест мјесеци и додатна исхрана за мајке – дојиље;
6. посебни психосociјални третман

- брачних другова, који желе дјецу и трудница;
7. смјештај дјеце уз обезбеђену исхрану у установама предшколског одgoјa;
 8. обезбеђење једног оброка у вријeme наставе у школама основног образовањa;
 9. школарине и стипендије ћацима и студентима.

Члан 92.

Прописом општине могу се утврдити и друга права породице са дјецим.

2.1. Додатак на дјецу

Члан 93.

Додатак на дјецу (у даљем тексту: дјечији додатак) имају породице које имају пребивалиште или боравиште у Кантону.

Члан 94.

Право на дјечији додатак припада породици чији мјесечни приходи остварени по свим основама изузев примања остварених из социјалне заштите и заштите породице са дјецим, по члану домаћинства не прелазе износ од 15 % од просјечне плате у Кантону.

Укупан приход домаћинства као основ за остваривање права на дјечији додатак, чине приходи из члана 14. овог Закона.

Право на дјечији додатак без обзира на имовински цензус, увећан за 50% припада:

- дјетetu без оба или једног родитеља,
- дјетetu ометеном у физичком или психичком развоју,

- породици у којој су оба или један родитељ инвалиди са процентом инвалидности од 60% и више,
- дјетetu оболјелом од шећерне болести, карцинома, леукемије, ТБЦ и целијакије,
- дјеци корисника сталне новчане помоћи.

Изузетно, осим права на дјечији додатак, породица има право и на новчану накнаду у мјесечном износу од 40% од просјечне плате у Кантону за новорођено треће и по 40% за свако слједеће рођено дијете, под условом да живе у заједничком домаћинству са подносиоцем захтјева, без обзира на имовински цензус.

Изузетно, дјеца која су остварила право на дјечији додатак имају право на здравствену заштиту под условом да то право не могу остварити по другом основу до узраста до 15 година.

Члан 95.

Дјечији додатак не могу остварити дјеца којима је један од чланова заједничког домаћинства власник предузећа или самосталне радње или има регистрирану допунску дјелатност, власник је или посједник моторног возила, осим ако су у питању лица са инвалидитетом која по прописима из области пореске и царинске политike могу увести или на домаћем тржишту купити моторно возило као ортопедско или друго помагало.

Право на дјечији додатак не припада и за дијете које:

- по завршетку средње школе упиše исти степен образовања другог смјера;
- у току студија изгуби више од једне

године на вишеј или високошколској установи;

- након завршене једне школске године упише исту годину на истој или другој вишеј или високошколској установи;
- након завршеног школовања на вишеј или високошколској установи упише школовање истог степена.

Члан 96.

Износ дјечијег додатка утврђује Влада кантона посебном Одлуком на приједлог Кантоналног министра, с тим да се тај износ утврђује у висини до 5% од просјечне плате у Кантону.

Члан 97.

Право на дјечији додатак обавезно припада дјетету до навршене 15. године живота уколико испуњава услове предвиђене овим Законом.

Дјеца старија од 15 година живота остварују право на дјечији додатак:

- ако се налазе на редовном образовању у основним, средњим, вишем школама, академијама или факултету, али најдуже до навршене 27. године живота;
- ако су неспособни за самосталан живот и рад, а неспособност је наступила до 15. године живота или у току редовног образовања, а најдуже до навршене 27. године живота.

Додатак на дјецу исплаћује се и за вријеме школског распуста.

Члан 98.

Дјечији додатак исплаћује се и за вријеме док је дијете, услјед бол-

ести или лијечења, спријечено да извршава своје обавезе у школи, односно факултету, а најдаље до навршене 27. године живота.

Члан 99.

Право на дјечији додатак не припада дјеци која су смјештена у установе дјечије и социјалне заштите.

Члан 100.

Дјечији додатак престаје за дијете које ступи у брак.

Уколико се утврди да се дјечији додатак ненамјенски користи, надлежни орган старатељства може одредити да се дјечији додатак исплаћује другом родитељу или лицу код којег се дијете налази на издржавању.

Члан 100.a.

Корисник дјечијег додатка дужан је у свакој календарској години у периоду од 01. септембра до 31. октобра текуће године доставити доказе о испуњавању услова за остваривање права, а за дјецу која се налазе на редовном школовању доказе о наставку школовања.

Уколико корисник не достави доказе, престаје му право на дјечији додатак са 31. августом за дјепу у средњим школама, односно са 30. септембром текуће године за студенте на вишем и високошколским установама.

Корисник дјечијег додатка дужан је пријавити сваку промјену која повлачи губитак права и то у року од 15 /петнаест/ дана од дана настале промјене.

2.2. Накнада уместо плате жени - мајци у радном односу за вријеме док одсуствује са послом ради трудноће, порођаја и његе дјетета

Члан 101.

Накнада уместо плате жени - мајци у радном односу за вријеме док одсуствује са послом, ради трудноће, порођаја и његе дјетета остварује се у периоду и у складу са прописима о раду.

Члан 102.

Накнада из претходног члана утврђује се у проценту од 80% од њене плате остварене у периоду од 6 мјесеци прије порођаја валоризиране по основу раста плате на подручју Кантону у том периоду.

Износ накнаде из става 1. овог члана утврђује се у поступку за сваку жену - мајку посебно, с тим да тај износ не може бити мањи од 60% од просјечне плате у Кантону остварене у претходној години.

На износ накнаде уместо плате жени - мајци у складу са овим Законом уплаћују се и доприноси за ПИО, здравство и осигурање од незапослености и измирују се пореске обавезе сходно закону.

Члан 102.а.

Послодавац је обавезан, на темељу рјешења надлежног тијела из члана 121. овог Закона којим се признаје право на накнаду уместо плате за вријеме породиљског одсуства, кориснику права извршити обрачун накнаде плате и исплатити по исте-

ку сваког календарског мјесеца уз обрачун и уплату свих прописаних до-приноса и пореза, без обзира да ли врши исплату плате редовно осталим запосленицима.

Надлежно тијело из члана 121. овог Закона извршиће поврат исплаћених средстава послодавцу за накнаду плате у року од 30 дана од дана пријема комплетног захтјева за поврат средстава са приложеним доказима о извршеној уплати.

Члан 103.

Накнаду плате жени - мајци може остварити отац дјетета, односно усвојилац под условима утврђеним прописима о раду.

Члан 104.

Накнада уместо плате жени - мајци у радном односу за вријеме док одсуствује са послом ради трудноће, порођаја и његе дјетета, у складу са овим Законом, исплаћује се за вријеме трајања породиљског одсуства почев од дана ступања на породиљско одсуство, а на основу налаза овлаштеног лијечника, и трају док постоје услови за стицање и кориштење овог права.

Члан 105.

Након истека порођајног одсуства, жена са дјететом најмање до једне године живота има право да ради половину пуног радног времена, а за близанце, треће и свако слједеће дијете има право да ради половину пуног радног времена до навршене двије године живота дјетета.

Право из става 1. овог члана може користити и запосленик – отац дјетeta ако жена за то вријеме ради пуно радно вријемe.

Накнаду плате за половину до пуног радног времена када жена не ради исплаћује послодавац у износу од 30% од њене плате остварене у периоду од 6 мјесеци прије порођаја валоризиране по основу раста плате на подручју Кантона у том периоду, с тим што та накнада не може бити мања од 25% од просјечне плате у Кантону остварене у претходној години.

Члан 106.

Жена – мајка која у складу са прописима о раду одсуствује с посла два пута дневно у трајању по сат времена ради дојења дјетeta има право на накнаду плате у износу од 15% од њене плате остварене у периоду од шест мјесеци прије порођаја валоризиране по основу раста плате на подручју Кантона у том периоду, с тим што та накнада не може бити мања од 12% од просјечне плате у Кантону остварене у претходној години.

Потребу за одсуством са посла из претходног става утврђује налазом овлаштени лијечник.

Накнаду из става 1. овог члана исплаћује послодавац.

Члан 107.

У случају када жена – мајка која роди мртво дијете или ако дијете умре прије истека порођајног одсуства, на основу налаза овлаштеног лијечника има право да продужи порођајно одсуство за онолико времена

колико је потребно да се опорави од порођаја и психичког стања узрокованог губитком дјетeta, за то вријеме јој припада право на накнаду плате у складу са чланом 101. и 102. овог Закона.

Члан 108.

Један од родитеља дјетeta са тежим сметњама у развоју у случају да се ради о самохраном родитељу или да су оба родитеља запослена, а дијете није смештено у установу социјално-здравственог збрињавања, има право на накнаду плате за половину пуног радног времена када не ради у износу од 30% од остварене плате у периоду од шест мјесеци прије отпочињања кориштења овог права, с тим што та накнада не може бити мања од 25% од просјечне плате у Кантону остварене у претходној години.

Накнаду из претходног става исплаћује послодавац.

Члан 109.

У поступку остваривања права на накнаду уместо плате жени – мајци у радном односу за вријеме док одсуствује с посла ради трудноће, порођаја и његе дјетeta, странка подноси захтјев у року од 60 дана од дана ступања на породильско одсуство. Уколико странка поднесе захтјев по истеку овога рока, право јој тече од првог дана у мјесецу у којем је захтјев поднесен и траје док постоје услови за стицање и кориштење тог права. Изузетно, уколико је странка била спријечена да поднесе захтјев у прописаном року, због болести мајке или дјетeta, а према налазу на-

длежне здравствене установе, може јој се признати право од дана ступања на породиљско одсуство, само уколико поднесе захтјев најкасније до 2 мјесеца од истека рока за подношење захтјева.

2.3. Новчана помоћ за вријеме трудноће и порођаја жене-мајке која није у радном односу

Члан 110.

Новчана помоћ за вријеме трудноће и порођаја жене – мајке која није у радном односу остварује се у висини од 25% од просјечне плате у Кантону остварене у претходној години.

Новчана помоћ из претходног става исплаћује се у периоду од дванаест мјесеци од дана порођаја, на начин и под условима утврђеним чланом 109. овог Закона.

Кориснику права из става 1. овог члана осигуруја се здравствена заштита уколико је није остварио по неком другом основу у складу са прописима о здравственом осигурању.

2.4. Једнократна помоћ за опрему новорођеног дјетета

Члан 111.

Једнократна помоћ за опрему новорођеног дјетета остварује се у износу од 35% од просјечне плате у Кантону остварене у претходној години.

Право из става 1. овог члана остварује се уколико су испуњени услови за остваривање додатка на дјецу.

2.5. Помоћ у прехрани дјетета до шест мјесеци и додатна исхрана за мајке дојиље

Члан 112.

Право на помоћ у прехрани дјетета до шест мјесеци и додатна исхрана за мајке дојиље остварује се уколико су испуњени услови за остваривање додатка на дјецу, уз претходно прибављену потврду за прехрану дјетета, од надлежне здравствене установе.

Износ помоћи се одређује у висини од 20% од просјечне плате у Кантону остварене у претходној години.

2.6. Посебни психосоцијални третман брачних другова који желе дјецу и трудница

Члан 113.

Право на посебни психосоцијални третман брачних другова који желе дјецу и трудницу остварује се у породичном савјетовалишту образованом при органу старатељства.

За остваривање права из претходног става може се основати посебна установа.

2.7. Смјештај дјеце уз осигурану исхрану у установама предшколског одгоја

Члан 114.

Смјештај дјеце уз осигурану исхрану у установама предшколског одгоја обезбеђује се дјеци предшколског узраста.

Право на субвенцију дијела трошкова боравка поједињих категорија дјеце у предшколској установи остварује се у складу са одлуком општинског вijeћа о субвенционирању трошкова смјештаја дјеце у предшколским установама.

2.8. Осигурање једног оброка у вријеме наставе у школама основног образовања

Члан 115.

Право на осигурање једног оброка у вријеме наставе остварују дјеца корисници сталне новчане помоћи која похађају основну школу.

Право из става 1. овог члана може се остварити у вријеме наставе у основним школама, о чему одлучује општинско вijeће.

Реализацију права из става 1. овог члана обезбеђује надлежна општинска служба за послове образовања.

2.9. Право на школарине и стипендије ћацима и студентима

Члан 116.

Право на школарине и стипендије имају ћаци и студенти са подручја Кантоне који задовољавају критерије за остваривање овог права.

Критерије за остваривање права на школарине и стипендије, утврђује Влада кантоне.

3. Дјечија недјеља

Члан 117.

Сваке године током цијelog мјесеца октобра за "Дјечију недјељу"

ће се наплаћивати новчани износи на начин утврђен овим и Федералним законом.

Члан 118.

Наплаћене новчане износе утврђене Одлуком Владе Федерације BiH, привредна друштва, послодавци и друга правна и физичка лица, која врше наплату на подручју Кантона, дужна су наплатити на рачун буџета Кантона у року од 15 дана по истеку мјесеца октобра.

Начин наплате новчаних износа из члана 117. овог Закона ближе ће прописати Кантонални министар финансија.

Члан 119.

Уплаћена и утврђена средства у буџету Кантона са позиције "Дјечија недјеља", Кантонално министарство распоређује организаторима разноврсних културно – образовних, рекреативних и других манифестација посвећених дјеци и у сврху предузимања других мјера и акција за унапређење развоја бриге о дјеци.

V - ПОСТУПАК ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ЗАШТИТЕ ЦИВИЛНИХ ЖРТАВА РАТА И ЗАШТИТЕ ПОРОДИЦА СА ДЈЕЦОМ

Члан 120.

У поступку за остваривање права по овом Закону примијењују се одредбе Закона о управном поступку, ако овим Законом није другачије одређено.

Члан 121.

О правима утврђеним овим и

Федералним законом у првом степену рјешава надлежни Центар за социјални рад, односно надлежна општинска служба.

О жалби против рјешења првостепеног органа рјешава Кантонално министарство.

Члан 122.

Поступак за остваривање права по овом Закону покреће се на захтјев лица којем је потребна заштита или на захтјев његовог законског заступника.

Поступак за остваривање права из социјалне заштите покренуће по службеној дужности надлежни центар за социјални рад, односно надлежна општинска служба након одређених сазнања или обавести пружених од стране физичких или правних лица, а која указују на потребу покретања поступка.

Члан 123.

Права по овом Закону припадају кориснику од првог дана наредног мјесеца по подношењу захтјева, односно, покретања поступка по службеној дужности, осим права из члана 109. овог Закона и трају док постоје услови за стицање и кориштење права по овом и Федералном закону.

Члан 124.

Корисник права по овом Закону дужан је да пријави сваку промјену која је од утицаја на остваривање и обим тог права, у року од 15 дана од дана настале промјене.

Члан 125.

Лицу које се нађе у стању со-

цијалне потребе, а са подручја је другог кантона, пружиће се потребан облик социјалне заштите од стране надлежног центра за социјални рад, односно надлежне општинске службе.

За пружену заштиту и извршење услуге обрачунаће се трошкови и фактурисати надлежним органима – службама других кантона.

Члан 126.

Лице којем се не може утврдити пребивалиште остварује потребан облик социјалне заштите у надлежном центру за социјални рад, односно надлежној општинској служби.

VI - ФИНАНСИРАЊЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ, ЗАШТИТЕ ЦИВИЛНИХ ЖРТАВА РАТА И ЗАШТИТЕ ПОРОДИЦА СА ДЈЕЦОМ

Члан 127.

Средства финансирања социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породица са дјецом осигуруја се у складу са овим и Федералним законом из:

- буџета Кантона,
- буџета општине,
- улагања оснивача,
- личног учешћа корисника,
- легата, поклона и завјештања,
- других извора, у складу са законом и другим прописима Кантона.

Члан 128.

Из Кантоналног буџета финансирају се слједећи облици социјалне заштите, заштите цивилних жртава рата и заштите породица са дјецом:

- стална новчана помоћ,
- новчана накнада,
- оспособљавање за живот и рад,
- смештај у другу поређину;
- смештај у установе социјалне заштите,
- лична инвалиднина или мјесечно лично примање у складу са чланом 50. Федералног закона,
- породична инвалиднина цивилних жртава рата у складу са чланом 65. Федералног закона,
- додатак за његу и помоћ од стране другог лица по прописима о цивилним жртвама рата и у складу са чланом 60. Федералног закона,
- ортопедски додатак у складу са чланом 61. Федералног закона,
- помоћ у трошковима лијечења и набавци ортопедских помагала цивилним жртвама рата,
- додатак на дјецу,
- накнада уместо плате жени – мајци у радном односу за вријеме док одсуствује са посла ради трудноће, порођаја и његе дјетета,
- новчана помоћ за вријеме трудноће и порођаја жене – мајке која није у радном односу,
- новчана накнада за треће и свако сљедеће рођено дијете,
- једнократна помоћ за опрему новорођеног дјетета,
- помоћ у прехрани дјетета за 6 /шест/ мјесеци и додатна исхрана за мајке дојиље,
- школарине и стипендије ћацима и студентима,
- рад љекарских и других стручних комисија у првом и другом степену.

Из буџета Кантоне финансирају се установе и институције које оснива Кантон.

У складу са могућностима Ка-

нтона, Кантон ће помагати рад Кантоналних инвалидских удружења у складу са чланом 78 овог Закона.

Члан 129.

Из Општинског буџета финансирају се:

- рад осталих установа социјалне заштите које оснива Општина,
- друге материјалне помоћи из члана 21. овог Закона,
- новчани додатак из члана 23.а.,
- услуге социјалног и другог стручног рада,
- кућна њега и помоћ у кући,
- општинска инвалидска удружења у складу са могућностима општина,
- посебни психосоцијални третман брачних другова који желе дјецу и трудница,
- смештај дјеце уз осигурану исхрану у установама предшколског одgoja,
- осигурање једног оброка у вријеме наставе у школама основног образовања,
- и друга права из социјалне заштите, која својим прописима утврђују општине.

VII - НАДЗОР НАД СПРОВОЂЕЊЕМ ЗАКОНА

Члан 130.

Надзор над спровођењем овог Закона и других прописа донесених за његово провођење и послове ревизије врши Кантонално министарство.

VIII - КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 131.

Новчаном казном од 500,00 до

